

Effecten van de campagne van de TK2012 tot 5 dagen voor de verkiezingen

Hoe de uitslag woensdag a.s. ook zal zijn, we hebben nu al een heel bijzondere periode meegemaakt. In twee weken tijd is de electorale landkaart ingrijpend veranderd. Uit de onderstaande tabel is dat al goed op te maken. Circa 900.000 kiezers zijn verschoven naar de PvdA, voor het overgrote deel mensen die twee weken geleden nog aangaven SP te zullen stemmen.

Omdat we in die periode via Peil.nl vrijwel dagelijks minstens 4000 mensen per keer hebben ondervraagd kunnen we via vergelijkingen tussen de situatie twee weken geleden en nu een goed beeld te geven van wat er gebeurd is en wat de uitgangspositie is voor a.s. woensdag.

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	26-8-2012	7-9-2012	Vershil in 2 weken
VVD	31	32	33	1
PvdA	30	18	32	14
PVV	24	18	19	1
CDA	21	14	12	-2
SP	15	35	23	-12
D66	10	14	13	-1
Groen Links	10	5	4	-1
ChristenUnie	5	7	5	-2
SGP	2	2	3	1
Partij voor de Dieren	2	2	3	1
50PLUS		2	3	1
PiratenPartij		1	0	-1
Overige partijen	0	0	0	
Totaal	150	150	150	

Percentueel zijn de verschuivingen bij de grootste 6 partijen als volgt geweest.

<i>verticaal gepercenteerd</i>	26-8-2012	7-9-2012
VVD	21%	22%
PvdA	12%	21%
SP	23%	15%
PVV	12%	12%
CDA	9%	8%
D66	9%	9%
Overige partijen	14%	13%
Totaal	100%	100%

Hoe de verschuivingen zich hebben voltrokken is goed te zien als we ons richten op de overgangstabel en dan met name gericht op de PvdA. (De overgangstabel is de tabel waarin de relatie gelegd wordt tussen het stemgedrag bij de verkiezingen van 2010 en het voorgenomen stemgedrag nu).

	Stemt nu PvdA	
	26-8-2012	7-9-2012
Stemde in 2010 PVV	0%	5%
Stemde in 2010 VVD	2%	3%
Stemde in 2010 CDA	2%	7%
Stemde in 2010 D66	2%	11%
Stemde in 2010 PvdA	43%	68%
Stemde in 2010 SP	1%	8%
Stemde in 2010 GrLinks	7%	30%
Stemde in 2010 Andere partij	1%	4%
Heeft in 2010 niet gestemd	5%	10%

De eerste regel moet dus als volgt gelezen. Op 7 september gaf van alle PVV-kiezers uit 2012 5% aan nu PvdA te stemmen. Dat was twee weken geleden nog 0%.

Uit de bovenstaande tabel is goed te zien dat op 26 augustus de PvdA maar 43% van haar kiezers uit 2010 vasthield en van de andere partijen weinig kiezers overkwamen (bij de meeste partijen zien we 1 a 2% staan). Twee weken later geeft 68% van de PvdA-kiezers uit 2010 aan weer PvdA te stemmen en zien we bij alle partijen een – soms heel forse - stijging. Van de PVV kiezers uit 2010 geeft nu 5% aan PvdA te stemmen. Bij de SP-kiezers is dat nu 8%. Van de Groen Links kiezers uit 2010 geeft nu 30% aan PvdA te stemmen en van CDA-kiezers uit 2010 nu 7%.

Naast deze forse toestroom is uit de volgende tabel ook goed te zien dat de uitstroom van PvdA kiezers uit 2010 naar andere partijen ook fors is gedaald.

De grote leegstroom van de PvdA voor 27 augustus was naar de SP. Maar liefst een derde van de kiezers van de PvdA uit 2010 gaf toen aan SP te stemmen. Inmiddels geeft nog maar 14% van de PvdA kiezers uit 2010 aan SP te zullen stemmen. (Dat betreft nog wel circa 5 zetels die de PvdA kwijt raakt).

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Stemde in 2010 PvdA	
	26-8- 2012	7-9- 2012
Stemt nu PVV	1%	1%
Stemt nu VVD	1%	1%
Stemt nu CDA	0%	0%
Stemt nu D66	7%	4%
Stemt nu PvdA	43%	68%
Stemt nu SP	33%	14%
Stemt nu GrLinks	1%	1%
Stemt nu andere partij	2%	3%
Weet (nog) niet	11%	8%

De eerste regel moet dus als volgt gelezen worden: Van degenen die in 2010 PvdA stemden geeft nu 1% aan PVV te zullen stemmen.

Op een andere manier is ook goed te zien wat zich in die twee weken heeft voltrokken en wat de uitgangspositie is voor de partijen voor aanstaande woensdag. Zie daarvoor de tabel op de volgende pagina.

Op 26 augustus gaf 62% aan zeker te weten welke partij men zou gaan stemmen. Dit percentage is nu 67%. Van degenen die het niet zeker weten geeft een groot deel wel een partij van voorkeur van dit moment op, maar stelt tegelijkertijd nog andere partijen een kans te geven. Ook daar zien we hoe de positie van de PvdA versterkt is in de afgelopen 2 weken. Zo geeft nu 53% van de twijfelaars de PvdA een kans. Dat was twee weken geleden nog 35%.

Percentage van de kiezers:	Weet de partij zeker		Twijfelt en geeft kans		Huidige keuze van twijfelaars	
	62%	67%	38%	33%	28%	24%
<i>verticaal gepercenteerd</i>	26-8-2012	7-9-2012	26-8-2012	7-9-2012	26-8-2012	7-9-2012
VVD	22%	24%	34%	35%	17%	14%
PvdA	12%	20%	35%	53%	12%	23%
SP	27%	17%	41%	37%	14%	13%
PVV	15%	14%	15%	22%	5%	9%
CDA	10%	9%	21%	20%	9%	6%
D66	8%	8%	34%	31%	12%	10%

De veranderingen zich in de komende dagen nog voltrekken zullen zich met name richten op degenen die aangaven het nog niet zeker te weten.

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Twijfelt nog, maar stemt nu:					
	VVD	PvdA	SP	PVV	CDA	D66
Geeft de volgende partijen nog een kans:						
VVD		10%	4%	45%	59%	35%
PvdA	13%		68%	14%	9%	53%
SP	7%	50%		45%	11%	2%
PVV	21%	6%	22%		1%	3%
CDA	27%	7%	10%	6%		9%
D66	45%	30%	10%	0%	40%	
Groen Links	2%	20%	4%	0%	2%	17%
ChristenUnie	12%	4%	2%	9%	14%	0%

Van de twijfelaars die nu aangeven PvdA te kiezen geeft 50% de SP een kans op een stem, 30% D66 en 20% Groen Links. Andersom echter is de positie van de PvdA sterker. Van de twijfelaars die nu SP kiezen geeft 68% de PvdA een kans, van de nog twijfelende D66-stemmers is dat 53%.

Van de twijfelende PVV-kiezers geeft 45% de VVD een kans (en 14% de PvdA). Van de twijfelende CDA-kiezers is dat 59%. Bij de twijfelende D66-kiezers is dat 35%.

Vrijdag hebben we expliciet gevraagd aan de kiezers of ze bij een vrijwel gelijke stand in de peilingen strategisch gaan stemmen.

Wat gaat u doen als vlak voor de verkiezingen VVD en PvdA vrijwel gelijk staan in de peilingen

	Allen	Voorgenomen stemgedrag 12 september 2012			
		SP	PVV	CDA	D66
<i>verticaal gepercenteerd naar</i>					
Dan ga ik zeker VVD stemmen	7%	1%	18%	10%	8%
Dan geef ik de VVD een grote kans op mijn stem	4%	0%	10%	13%	5%
Dan ga ik zeker PvdA stemmen	8%	10%	6%	1%	14%
Dan geef ik de PvdA een grote kans op mijn stem	4%	7%	3%	13%	16%

Percentage naar VVD of PvdA via strategisch stemmen (80% van "zeker" plus 40% van "grote kans").

		Voorgenomen stemgedrag			
		SP	PVV	CDA	D66
Over naar VVD		1%	17%	12%	8%
Over naar PvdA		10%	6%	6%	18%
Maximaal verlies door strategisch stemmen		11%	23%	18%	26%
in zetels		2,4	4,1	2,2	3,1

Via strategisch stemmen kunnen er nog 15 zetels verschuiven, waarbij zowel VVD als PvdA naar maximaal 40 zetels kunnen doorschieten.

Als dat gebeurt dan zullen die zetels vooral ten nadele gaan van PVV, D66, SP en PVV.

Welke partij de grootste zal worden, zal in deze laatste dagen vooral bepaald worden in welke mate de twijfelende kiezers die nu hetzij VVD of de PvdA een kans geven, al dan niet VVD of PvdA gaan stemmen. Het is niet uitgesloten dat VVD en PvdA samen meer dan 75 zetels gaan halen. (In de Eerste Kamer hebben deze twee partijen samen 30 zetels).